

## EL CEPTRE O LA VIDA

Amb la revolució de Rússia i l'entrada dels Estats Units d'Amèrica en la guerra, aquesta ha acabat de pendre un alt sentit d'idealitat. Ningú que no sigui un tòquet o una anemeta rufina, deixarà de veure'ns interessos materials ja no són finalitat de la tragèdia ni els que impulsen a una part dels lluitadors sinó que ara es tracta de conquestes de consciència, de riqueses espirituals.

Això no deixa d'ésser un consol. El món no està perdut com suposaven ni l'humanitat és tan egoista com la creiem. Del país dels homes pràctics, de les terres dels comerciants metil·litzats ens ha vingut una halenada d'ideal. Wilson ha engrapat la llança, s'ha posat l'elm i ha encaixonat en el Rocinant s'encara amb follores i malandrines mentre el ver Quixot dorm tranquil a la falda de l'embaixador germànic que el bressa i l'acaronia.

Fariu molt aquell actitut d'En Wilson, fariu sobre tot als qui desconeixen l'Amèrica i l'Al·manya, als nostres fervorosos del fuel del «mando i quier». No riuem tan allà en la cancelleria de Berlín ni en casa de llurs subordinats, i manca saber que passa en l'Íntim de la darrera ànima autocràtica que resta en Europa.

Era ahir que els soldats de Guillem II marxaven exaltadament a aixamplar la pàtria amb els fusells florits i el casc engarlandat per les mans de les verges, entre les delirants aclamacions dels cervessers i dels quinquillaires.

Tot havia sigut dispost per a la victòria, des de la platina de ciment claudesquina en terra enemiga, al mantell imperial de les jornades apoteòsiques, també en terra enemiga. Mes inesperadament, no se sap per quin prodigi, l'água invencible tingué que abandonar les altures on un llamp de furor cívic l'arborava i ficar-se en el llot, sota el llot, fent del llot la cuirassa.

I amb les seves desesperades extremitats ha esquitxat de llot la fas de la justícia universal, el gran evangeli de l'humanitat democràtica.

D'això en tenen notícia plena els mateixos culpables.

No és possible mirar fredament com el món en pès s'aixeca clamant «onjana», no és possible creure que la sola acció de la diplomàcia conditi a l'animsitat dels injustos contra el just, és més senzill i l'únic creure que vingui n'ha fetes tantes i tan grosses que ha fluit per a acabar la paciència de tothom. Tot l'ure d'un monarca per al i adult que sigui, no podrà impedir que en les hores d'insomni penetri una guspira de vida en son esperit, o al menys espregunti el perquè de tanta antipatia.

Hi ha una estadística aterridora: la població dels països aliats contra Alemanya s'eleva a la formidable xifra de 1.283.488.515 de habitants.

Alemanya amb els seus aliats arriba tot i tot a 172.326.371. D'animes neutres n'han 200.610.541. D'aquestes cal descomptar les que ho són per por, les que ho són per conveniència i les que encara deixaran d'esser-ho.

Prop de mil trescents milions d'enemics declarats, ènergics, irremediabils; prop de mil trescents milions d'assassadors d'olis, de condits, de maladonacions fulminants contra un mateix cap, buriant en un mateix cor gravitant niti i dia sobre una mateixa con-

ciència, i, al costat d'ells, els fantasmes dels innocents sacrificats endevades, aixecant-se de tots els mars i de totes les terres, es prou per infundir basarda al mateix anticrist.

I ja no pot enganyar-se ningú sobre qui, aqueix immens bloc de vius i morts, es disposa a exigir responsabilitats. Wilson ha sigut el definidor del desig de vençança mundial i ha senyalat el réu. Ell deu haver tremolat dintre ses forces vestimentes de guerrero il·lus, d'usurpador d'atribucions divines.

Les soles paraules «nostres» no anirem contra el poble alemany sinó contra els que l'han conduït al militarisme inhumà i l'imperialisme execrable: aclaren de cop la finalitat de l'empresa.

I els de la Santa Creuada, cavallers de la Fé i de la Justícia internacionals han soscrit el jurament del darrer pacifista.

Tota esperança de conciliació del món amb l'autocràcia teutònica ha desaparegut. A més de la sang, de les runes i de l'honor que no admetem reconciliació possible, hi ha un anhel ideal, una sublimitat col·lectiva que no s'aixugarà amb una efimera transacció curulesca. No's juguen terres ni diners en la partida, es juga ara la dignitat i el crèdit de la raça humana.

Shavafit diu, no's pot ésser neutral davant el crim. Això era poc encara; s'havia de dir: no's pot ésser demòcrata sense exigir a sang i f i f el destronament definitiu de tots els despotas amb el càstic de llurs concellers i omplis, Rússia era l'únic obstacle per a aquest crític repetit per tot el món com al tre «desperta ferro» universal. Rússia ha fet son deure.

Un sol tiré resta dret a Europa. Ja no clama: «avant!», prega: «aguant!». Els seus aguanten, aguanten com poden i amb tot el que poden. Senten, però, que l'ortuga passa sota mateix de les seves plantes, a la falsedat d'una onada sísmica anunciadora del pròxim cataclisme. Què significa això així anunci immediat de reformes constitucionals? Què són aquests missatges de simpatia a la democràcia russa vencedora; aquest escupir impudic damunt el zarisme aterrat sense agrair-li els seus favors i les seves conomiancies?

El pròp es de defensa amb la clava, amb el veri, amb el foc, amb l'hipocrèsia com s'es de densat fins ara, però tan mateix, darrerament, ha tingut que acudir al socialisme com un noble en bancarrota acut al seu basall usurar en l'hora de les liquidacions preemp-tories.

I, oh vergonya! els socialistes alemanys amb poques excepcions, s'han arvingut a servir d'enxa per als parans imperials.

Ja és molt, de totes maneres, que el ceptre hagi sigut empenyat en la caixa d'estalvis populars.

Resta l'esperança de que així que's des-fassi el mal entès, així que'l poble senti que no són els seus cabals els que's juguen en la darrera carta sinó l'alaja de son amo, entregui l'alaja als perseguidors.

En aqueix somatè general de les nacions és molt difícil, impossible, que s'escapin els bandejats. I com més aviat caiguin més aviat la propia Alemanya democràtica, culpable també però mereixedora de perdó per illusa orba, serà deslliurada.

PRUDENCI BERTRANA

pseudònim de «Parnen», anuncia en *El Herald* una interessant i extensa intervú amb l'Adrià Gual.

Heusquí lo que diu el crític teatral de *Espana Nueva*.

Es Adrià Gual un escritor admirable y un singular artista: de modo que al anunciar Enrique Borrás para su presentación en esta temporada del Infanta Isabel, una obra suya motivó una justa expectación en cuantos se interesan por estos asuntos de letras y de arte.

Adrià Gual es autor de una hermosa obra, «Misterio de dolor», que fué traducida por el malogrado Luis Morote y estuvo para estrenarse en el teatro de la Princesa, donde fué anunciada varias temporadas seguidas. No se sabe porque María Guerrero y Fernando Díaz de Mendoza no pusieron en escena este drama, del cual se hacían lenguas todos los que le conocían, y afirmaban, por cierto, que en él se planteaba un conflicto análogo al de «La malquerida», obra escrita algún tiempo después.

Adrià Gual vino luego a Madrid a dar en el mismo teatro de la Princesa unas interesantes conferencias sobre historia del teatro, y fué después solicitado por Tallafé como director artístico del teatro Infanta Isabel durante la última temporada que en él hubo de actuar el llorado actor.

Borrás tuvo un acierto en querer presentar con una obra exquisita y renovar la lara de los nombres de siempre entre los autores. En lo que no anduvo tan acertado fué en elegir una traducción castellana torpemente hecha y en no estudiar más detenidamente su papel.

«La comedia extraordinaria del hombre que perdió el tiempo» es un bellísimo poema. Los temas eternos se tratan en él, en medio de un ambiente popular y legendario, y el nombre de conseja que el autor da a su obra es precisamente el que le pertenece. El hombre que ha gastado su juventud y su vida entera lejos de su tierra y de todo amor, afanado solamente en buscar y amontonar el oro, cuando vuelve a su lugar, dispuesto a imperar desde su opulencia, no encuentra a los suyos, ni el amor, ni la dicha. Cuando en su desesperación y su locura, después de haber suscitado contra él las pasiones y las iras del pueblo al que pretendió halagar, torna a su casa, se halla con la fortuna, que era su orgullo y el fruto de su existencia entera, ha sido robada por unos bandidos, a quienes acepta como gentiles hombres a servicio de su inútil soberbia.

«El hombre que perdió el tiempo» es un hermoso poema. Es menester hacer constar que la obra de Gual, como había derecho a esperar de hombre de tan alto talento y gran cultura, es de una orientación artística y un sentido estético mucho más grandes y elevados que lo que solemos ver por esos escenarios.

## Comentari de la guerra

### La gran ofensiva

Avui, amb la presa de Vinny, ja pot dir-se que la gran ofensiva és començada. Fins ara l'avenç franco-britànic en el sector de Arràs havia de considerar-se com un avenç forçat, obligat per la retirada «expontània» de l'exèrcit alemany. Però des dels moments actuals, i davant la gran victòria anglesa de Vinny, la ofensiva tant anunciada ha de donar-se per començada ja.

L'atac per a la presa del puig de Vinny començà entre Arràs i Souchez. En aquest sector hi havia una concentració de la artilleria que, segons els crítics, era la més formidable que mai hagin pogut establir els homes. El bombei s'opart i persistent netejà tot el que trobava al davant, destruint la cadena de fortificacions alemanyes que encerclaven Arràs i coronaven el puig de Vinny. Els anglesos avançaren després al través del sistema de trinxeres alemanyes, fins a Fonchy, pels aiguamolls del riu Scarpe.

El sistema de trinxeres del sud de Arràs era poderosament fort, però ha cedit davant la empena formidable dels anglesos i canadencs. El terreny guanyat i els presoners fets, més de onze mil, proven la importància que aqueixa victòria té pels aliats.

Mentres es retiraven, darrerament, els alemanys repetien que ho feien conforme a plans establerts. Ara els anglesos, adoptant a llur torn la fórmula de Ludendorff, diuen també que operen segons els plans llurs. El que hi ha és que els anglesos, enlloc de retirar-se, avencen. Decididament, com diu molt bé Marcel Hutin, el plan del mariscal Haig té més valua que no pas el del mariscal Hindenburg.

La gran ofensiva és començada... Els estrategues de saló poden callar, per un moment. Ara fora insensat fer càlculs de probabilitats. Els comentaristes han de limitar-se, doncs, a seguir el curs dels aconteixements i restar a la expectativa.

X.

## JOVENTUT NACIONALISTA REPUBLICANA

(Tallers, 22 bis, pral.)

## Cicle de Conferències

Demà, divendres, quarta conferència a càrrec d'En

PERE B. TARRAGÓ

SOBRE:

La cooperació de crèdit

## LA POLITICA

VA resultant curiosa la teoria escampada per En Marcell Domingo, i que avui obté certa repercussió, amb motiu de la darrera assemblea republicana, de que el que cal que els republicans es preocupin mes aviat de la actuació que no pas de l'unió per a fer triomfar els nostres ideals.

Diem que es curiosa per que enclou una substancial contradicció mereixedora de tot interès, doncs mai ningú podia suposar que una determinada actuació pogués ésser fructífera sense que els elements que l'han de realitzar estiguin units i coessionals. I en aquest cas no sols manca la força afirmativa de l'unió, sino que sent la influencia nefasta de la competència, de la divisió i de la reverència dintre mateix de la família. La qual cosa ha de fer necessàriament ineficaz tot esforç que es vulgui portar a cap.

No sabem ben bé com es pot creure de bona fe en aquesta teoria, quan ja tothom ha convingut i l'experiència dels mateixos que la prediquen ho demostra, en que aqueixa actuació es pot realitzar no mes amb l'autoritat i l'unitat del càrreg parlamentari, i per altra part aqueix càrreg escajaran a les files republicanes mentre aqueixes dissidències ens posin a nosaltres mateixos de cara a cara i vagin donant la victòria al enemic.

### Homenatge

A Gualba es celebrará el pròxim diumenge dia 15 del corrent un banquet per a homenajar a don Joan Raquí i Camps, diputat electe pel Districte de Arony-Mataró i fil de dita població.

L'acte tindrà llloc en el Foment del Munt i essent en gran nombre els amics polítics i particulars que s'han inscrit.

Admet adhesion a la Lliga Regionalista de Barcelona i el President de la Comissió organitzadora don Joan Albanell, de Gualba, fins el pròxim dimecres. El preu del cobert és de 6 pessetes.

### La independència de Lituania

Es ja sabut que els imperis centrals, decidits a crear dificultats als aliats, s'aprofiten dels problemes nacionals pendents per a presentar-se com a llibertadors de les patries oprimides. Així s'han proclamat els defensors de la independència polonesa; així, oh irrisió!, es presenten com els defensors de la llibertat belgues contra la «drana» o la hegemonia britànica; així, també, volen passar com a llibertadors de la desventurada Lituania proment-li una constitució autònoma i imposant-li, per endavant, un príncep de la casa de Prússia.

Cert que els lituans desitjen la plena sobrania de la patria llur i estan disposats a obtenir-la costi el que costi. Cert, també, que davant el conflicte actual, llur interès immediat seria acceptar la llibertat, vingui d'on vingui, encar que vingues de l'enemic secular. Però els lituans coneixen massa la ambició prussiana i saben massa, també, la significança que les promeses de Berlín tenen, per a no deixar-se caure en la xarxa que els hi han parat.

Segons declaracions oficiosas que publiquen diferents periòdics estrangers, la població de Lituania i els comitès nacionals lituans que funcionen a Suïssa i als Estats Units protesten de la creació per Alemanya, d'un reialme lituà i declaren que sols acceptaran la llibertat de mans dels aliats, car són els únics que poden garantir-los la independència.

### Assamblea de les forces republicanes de Lleida

Al mitjà de Lleida que va seguir a la publicació del manifest de la «Joventut Republicana de Lleida» se van rebre les següents adhesions i representacions:

Joventut Republicana de Lleida, Centre Republicà de Mollerussa, Centre Republicà Autonomista de Villerfranca del Panadés, Bloc Republicà Autonomista de Barcelona, Ateneu Republicà del Districte II de Barcelona, Centre Federal de Roses, Joventut Republicana Nacionalista del Districte II de Barcelona, Agrupació Republicana Nacionalista del Districte IV de Barcelona, Ateneu «Almirall» del Districte VI de Barcelona, Joventut U. R. del Districte VII de Barcelona, Joventut R. N. del Districte VII de Barcelona, Ateneu Llibertat del Camp de l'Arpa de Barcelona, Centre Nacionalista Republicà de Manresa, Junta municipal N. R. de Manresa, Joventut Nacionalista Republicana de Barcelona, Centre Republicà del Districte II de Barcelona, Comitè Republicà Federal de Tarragona, Joventut Federal de Tarragona, U. R. N. de Tarragona, Centre Republicà Autonomista de Sarreal, Centre U. F. N. R. de Albesa, Comitè Republicà de Blancafort, Societat Cooperativa de Blancafort, Centre Republicà de Alforja, Centre F. N. R. de Lladó, Comitè Republicà de Alentorn, Joventut Republicana de Malls, Comitè Republicà de Vilanova de la

Barca, Foment Republicà de Serós, Foment Republicà de Alearrs, Centre Radical Autonomista de Reus, Entitats que integren el Centre Republicà Autonomista de Reus, Republicans Radicals, Nacionalistes i Federals dels districtes de Tortosa i Roquetes, Republicans de Torres de Segre, Republicans de Soses, Republicans de Sidamunt, Republicans de Pobla de Granadella, Republicans de Palau d'Anglesola, Grup de Joves Republicans de Borges Blanques, Minoria Republicana de l'Ajuntament de Lleida, Republicans de Vinalia, Progrés Aitonense de Altona, Círcol Democràtic Republicà de Borges Blanques, Centre Republicà de Juncosa, Republicans i Alcalde d'Albí, Joventut Republicana de Borges Blanques, Centre Unió Republicana de Moutblanch, Centre Unió Republicana de Cervera, Gabriel Alomar, publicista; Josep Mestres, Conseller de la Mancomunitat; Pere Lloret, diputat provincial; Macià Guàrrro, diputat provincial; Jesús Pinilla, advocat; Vicens Folgado, diputat provincial; Magí Isern, diputat provincial; Antoni Estivill, diputat provincial; J. Vidal i Valls, advocat; Lluís Companys, advocat; R. Pallés, publicista; Joaquim Forcada, ex-diputat provincial; J. Serra i Constançó, ex-diputat provincial; Manuel Serrat, regidor de Barcelona; Manuel Vernet, ex-diputat provincial; Antoni Marsà, ex-regidor de Barcelona; Dr. Pelai Vilanova; Lluís Admeller, ex-diputat provincial; Josep M. Pi i Sunyer, advocat; Miquel Palau i Simó, metge; Ramón Riu Vendrell, diputat provincial; Albert Bastardes, ex-diputat provincial; Alfred Escrivà, diputat provincial; Josep Folgué, ex-regidor de Molins de Rey; Jaume Font, ex-regidor de Molins de Rey; Joan Moles, ex-diputat i ex-senador; «El Ideal», diari de Lleida; «La Lucha», diari de Barcelona; «Bages-Ciutat», diari de Manresa; «Las Circunstancias», diari de Reus; «Tarragona Federal», «Renovació», diari de Tarragona; «La Tribuna», diari de Balaguer; «Germanor», diari de Móra; «El Consecuente», diari de Reus; «El Pueblo», diari de Tortosa.

Virada de don Melquíades.

Circulen nous rumors respecte dels destins del partit reformista, essent les versions més versemblants favorables a un reintegré de les colles de don Melquíades en el republicanisme.

Sembla que's senyors Lamafia i Llaví en una reunió darrerament tiaguda pels capítols del partit reformista, han defensat enèrgicament aqueix criteri que deixem exposat. Realment, és de celebrar el bon criteri dels dos prestigiosos reformistes, si bé trobem que potser fóra més productiu per a assolir-lo un desmantellament de l'eloqüentísim i jove diputat asturià, que per tants mals averanyos ha amenat als seus incondicionals i ingenuos admiradors. Per que'l senyor Alvaré, difícilment trobarà en la seva ànima femenina el suficient bràs per a retornar a l'antic camí de les rebel·lions republicanes.

Misèrable aqueixa història d'una claudicació republicana. Aqueix contacte amb la monarquia és una immoralitat perquè no ha dut res de positiu per a la patria, perquè totes les complacències que no obceïen a un ideal tenen una clara significació d'araboteria.

Si En Melquíades retorna al bon camí, que benvingut sia. Però consti que's «devaneos» no poden repetir-se sense que invadeixin els límits de la prostitució.

### Els presentiments de crisi

La opinió s'empenya fermament en que la bona estrella d'En Romanones comenci a empallidar. I encare això no fera res si realment els símptomes d'aquest eclipsi no's fessin sentir ja ombrívolument.

En efecte fins sembla que'l redactor de l'*«Heraldo»* «sol disant», confident periòdic del capítol del ministeri, hi fa pempelluc dels pels corredors de les cambres oficials.

Tenim, doncs, una crisi en porta que segons els menys pessimistes se resoldrà d'avui en vuit.

Respecte de les darreres impressions de crisi repetirem que no's plau pas gens aqueixos afers car no sabem prou bé a qui aprofiti.

Cap fecunditat pot haver-hi en aqueixa obra de renovació, perquè lo que té de venir serà tant pervers com lo que's deixa; i l'ambient no haurà canviat pas gens perquè la malaltia ha estat del tot interna. Res de sublimitat se trastoca en aquest moviment i per això la política xorca se reanudarà com si tal cosa.

Però hi ha un altre problema encare. Qui el substituirà en En Romanones? Després de l'intent de vaga abortit per força, i del fracàs de la Junta de Subsistències, la situació interior ha esdevingut difícilíssima. Una serie de problemes greus sortiran encare a la superfície de la vida nacional.

Aqueix darrer torpilleig per altra banda i les influències que continuament ens venen del defora, fan que tampoc sigui falgueira la qüestió internacional. I no té res d'extrany que'n aqueixes circumstàncies els conservadors idonis estiguin refredats i sense ganas d'entrar en concurs per a cobrir les vacants ministerials que puguin produir-se.

A la fi de comptes, una crisi no's pot dur més, que la suspensió temporal i perillósíssima de la política espanyola.

La incògnita continuarà alguns dies atormentant-nos perquè nosaltres conceptuem molt crític per a Espanya els esdeviniments que freturen en la vida de les possibilitats.

### «Agua que no has de beber...»

Els vuit o deu conservadors datistes que tenim a Barcelona per a entreteniment de propis i estranys i llumiant de l'atracció de

de forasters, estan aquests dies sense donar-se punt de repòs fent cabales i traçant projectes amb motiu de l'anunciada virguda a nostra ciutat del distingit dandy i elegant polític senyor Dato, l'home dels rics i de la sociologia. Volen tractar amb el «jefer», de les eleccions municipals que s'acosten, de la probabilitat de pujar al «candelero», de l'organització de llurs forces a Catalunya...

Benaventurats els ingenuos! Creuen, potser, els datistes barcelonins que En Dato ha de tornar, ara com ara, al poder, i que han de comptar no ja amb un regidor sinó tant sols amb quatre interventors en les eleccions municipals, i que necessiten organitzar-se essent com són quatre i el «cabo»?

No s'escairassin, no s'hi amoinin! Recordin el cuplet amb «moralaja» avui dia de moda:

«Agua que no has de beber  
déjala correr...» etc.

### Parla En Perez Galdós

L'il·lustre dramaturg, el gran novel·lista castellà En Benet Perez Galdós, ha parlat amb un periodista barceloní i bé pot dir-se que'l mestre s'ha expressat amb gran sinceritat. Ha donat ocasió al periodista barceloní a fer de la seva conversació una interessant crònica que nosaltres hem llegit amb satisfacció.

Després d'explicar tot el procés de la adaptació de la seva novel·la «Marianela» al teatre, de tributar uns elogis a la Marguerida Xirgu, recorda que la primera vegada que va venir a Barcelona fou pocs dies abans de la revolució del '68. Des d'aquesta fetxa s'ha creat moltes amistats amb escriptors catalans alguns d'ells morts ja i altres com En Guimerà, Narcís Oller, Rusiñol, Iglesias pels quals sent una viva simpatia. Però obertament declara que per ell el millor i el primer català en tots els ordres i baix tots els aspectes, ha sigut En Pi i Margall.

En Perez Galdós s'excusa de donar llur opinió referent al problema català i a la situació del republicanisme espanyol, alegant que està retret de la política i ni tant sols se entra dels aconteixements. En canvi es mostra ben explícit en protestar de les protestacions del públic sobre una obra teatral. Segons el seu parer, els espectadors, si no els és grata una funció, deuen callar, abandonar el local i fins és preferible fer el que's fa a Buenos Aires que si s'aburreixen es posen a parlar i s'entretenen llegint el diari.

Aquestes paraules les diu En Perez Galdós en ocasió de la protesta de que fou obgete la darrera producció dels germans Quintero, estrenada a Madrid, protesta que segons llur opinió, fou preparada per envejaos. Nosaltres sobre aqueix punt hem de notar una cosa i és que el públic de Barcelona, quan es troba amb una insubstancialitat al teatre o bé marxa o bé pren paciència. No és per això que d'aquest vici de la protesta n'estem llurats del tot i abunda sobretot en els cines i principalment per les produccions del país. I consti que moltes vegades hem presenciat protestes ben injustificades i que ha molestat la majoria del públic. Per aqueixos motius és que'n inclinem pel criteri exposat per En Perez Galdós sobre aquesta qüestió.

La crònica s'acaba anunciant-nos que prepara un nou drama sobre la reina Joana la boja qui rès térdit que veure amb el d'En Tamalyo i amb unes paraules d'elogi a la fidelitat dels gossos i sobretot dels que ell posseïx que li són un gran divertiment i consol.

### Anats i vinents

El diputat a Corts i ex-subsecretari d'Hisenda don Emili Riu arribà ahir al matí, en l'express de Madrid.

Es troben a Barcelona el marquès de Lema, ex-ministre d'Estat, i el marquès de Tamarit.

En l'express d'abans d'ahir sortiren cap a la Cort el senar marquès de Sentmenat i els diputats a Corts senyors Rodés, Farguelli i Ferrer-Vidal, i en el d'ahir el senador senyor Gómez Llombart.

## ECOS

Hi ha a Barcelona un diari còmic il·lustrat, propietat d'una empresa alemanya, escrit per i per als que no saben de lletres, que sota la capa del neutralisme amb casc punxagut fa molt temps que està dient coses inaudites. Lo que aquest diari còmic diu, pel sol fet de dir-ho ell, ja està mancat en absolut d'importància i cap persona de mitjana cultura en pot fer cas. Per això un dia i un altre dia han vingut ríentus de les seves travetes, de les seves manifestacions artístiques d'un gust de guixaire que enamora.

Ara però aqueix diari ha arribat a un extrem que no pot tolerar-se. Amb motiu de la pròxima Exposició d'artistes francesos, amb lo qual Barcelona tindrà que agrair a França un benefici més, erida i esbaltida diu coses que si no repugnessin, farien riure. Aqueixa amb sabotajes i tot, encobertament és clar...

Sapiguem els senyors de la Gazeta imperial que nosaltres som saemics de procediments de bordell i de taberna, però que de cap manera tol·lerarem res que vingui a tacar els prestigis de Barcelona, culte i hospitalaria...

El cas, és clar, no arribarà. Les travetes de la Gazeta imperial són de les de a tant la línia...

SEQUEIX la serie d'exposicions d'art a Barcelona. Gairebé els crítics d'art l'han dret a una mica de respir, ara que s'acosta l'exposició d'artistes francesos...

El dia 19 del corrent a les sis de la tarda

## El nostre teatre a Madrid

De l'estrena de la *Comedia extraordinaria del hombre que perdió el tiempo*, de l'Adrià Gual, versió castellana d'En Ratal Marquina.

Reproduïm amb el major gust el judici crític que ha meregut a la premsa madrilenya de la nit. L'obra d'En Gual i En Marquina, estrenada darrerament a l'Infanta Isabel.

Al peu d'una interessant fotografia d'una escena de conjunt del segon acte, diu el crític teatral de *La Tribuna*, senyor Tomás Borrás:

El Teatro de Adrià Gual, una de las más sólidas y abundantes culturas de España en materia teatral, es el punto de encuentro de sentimiento de lo popular, el sentimiento de lo sobrenatural y el sentimiento político. Adrià Gual tiene un concepto estético del Teatro, que nos parece el más aristocrático y el más acertado. Hay del realismo grosero, concreto y fotográfico para buscar un realismo de ambiente, cuando este ambiente es tan depravado, que casi parece creación artística. Da un fondo moralizador, siguiendo las inspiraciones de la bondad, a su obra. Crea las figuras ensalzando en ellas la sencillez de su expresión externa con un vago y sutil simbolismo interior. Y combina la acción—siempre según un plan—dramático y antihabituoso—de modo que con naturalidad se vaya desdoblado y dejando ver panorámicamente los fondos pintorescos y los actos de los protagonistas, que obedecen a seres superiores y desconocidos. Adrià Gual es como un diáspulo predilecto de Goethe, que se hubiera también aficionado al primitivo tablado italiano y a lo cómico y supersticioso y religioso de Shakespeare.

Ejemplo de su Teatro, cuando de los ojos, grave de ideas, de corazon ingenuo, es «La toral» a extraordinaria del hombre que perdió el tiempo.

Una conseja que tiene ese inmerechable perfume de lo que ha brotado del alma del pueblo le sirve de asunto. Un plan tan inocente que parece hecho por un niño es su es-

queleto escénico. Unos personajes de cuento son los que se mueven en un país indefinido, por más que los alarfos y las alusiones a lugares queiran ser catalanas. Unas palabras de cuento té, de claridad positiva, de intención bien determinada dentro de un pensamiento general, le sirven de marco atavio. Y en todo ello hay ese mecanismo de guignol y ese estilo de Grimm o de Perrault, que son alegria ruidosa en los pocos años, y en los nuestros alegría conmovedora.

La Acción publica el retrat de l'Adrià Gual, i s'ocupa de la seva obra en els següents term's:

Adrià Gual es un infatigable y benemérito escritor. El éxito le ha acompañado en algunos loables intentos de reivindicación artística, de la que tan necesitado se halla nuestro teatro. Anoche, en el Infanta Isabel, no le fué en absoluto propicia la fortuna. Diversas causas determinaron tal resultado. No es una de las menos considerables la falta de preparación del público que ordinariamente suele acudir a aquel teatro.

La campaña realizada por la compañía Llana-Llana, que ha cultivado en el mismo lugar, durante varios meses, la comedia ligera y sentimental, cuando no el juguete cómico y la astracania, no era el antecedente más adecuado de la obra de Adrià Gual, que se halla en los antipodas respecto de obras del linaje de «Los hijos de Aragón» y «La audaz aventura».

La comedia extraordinaria del hombre que perdió el tiempo tiene fondo y expresión poéticas. El hombre que dedicó su vida a la conquista del oro, como medio de labrar su felicidad y la de los demás, torna a sus lares pletoico de ilusión y de amor, después de haber conquistado la riqueza. Su fracaso es tremendo. Viejo ya, el amor huye de él. Doguiera halla el egoísmo y la bafa. Como roñado de este desencanto, los lairones le roban sus tesoros y la locura primero, y después la muerte, le van en los despojos de su fracaso.

La idea carce de originalidad; mas por la elevación de los conceptos en que va prendida y por la nobleza de las imágenes y símbolos en que va engarza ad merece la atención y el respeto del publico.

El culte escriptor que firma amb el



—L'únic remei que cura les diarrees  
nens (diarrees verdes, incloues) fins el p  
de restituir a la vida normal irremisib  
ment perduts, és l'Elisir Estomacal de  
de Carlos.

—Heu rebut el següent telegrama  
Excm. senyor Governador: Governad



# IDIOMES

## Berlitz School

Pelai, 58. Telèfon 8804. - Barcelona

Si vostè necessita fer-se comprendre en una llengua estrangera, vagi a l'Escola BERLITZ, mercès al mètode ràpid que allí s'utilitza, aprendrà prompte de parlar-la i d'entendrela.

Les Escoles BERLITZ no ensenyen més que idiomes, però els ensenyan bé.

Després de traduccions en tots els idiomes.

Lliçons particulars i classes col·lectives a l'alcans de totes les fortunes.

Des de la primera lliçó, l'alumne sent i parla solament l'idioma que estudia.

Entre los muchos rumores que una labor antipatriótica viene realizando hace unos días figura el que el Embajador de Inglaterra se había ausentado de Madrid para no volver con motivo de una supuesta intervención en asuntos interiores de nuestro país. Se trata de una impostura inconfundible digna de castigo si pudiera ser conocida su autor.

### NOTES BURSATILS

#### Impressió d'ahir

Al revés de lo que podia creure's, ahir es presentà el negoci a plaç amb cotitzacions no molt fermes, però pogué observar-se que la massa d'operacions negociada va augmentant d'uns dies ençà.

En el corrent d'obligacions es nota una major concurrència de diner que en els darrers dies.

Les rendes de l'Estat segueixen fermes, especialment l'exterior, possiblement influït per la millora dels francos que tant directament com indirectament, ja que de París procedeix en sa major part.

Els francs, com més amunt diem, milloren, i és d'esperar que segueixin millorant.

Per a fi de mes operem així:

|           | Apertura | Màxim | Mínim | Tanca |
|-----------|----------|-------|-------|-------|
| Nords     | 6870     | 6870  | 6860  | 6865  |
| Alcants   | 6930     | 6930  | 6920  | 6930  |
| Andalusos | 7040     | 7040  | 7030  | 7050  |
| Orenses   | 14500    | 14500 | 14400 | 14500 |
| Pla. Pta. | 4700     | 4700  | 4690  | 4700  |
| Filipins  | 13225    | 13225 | 13200 | 13200 |

Els francs es cotitzen a 800/00 lliures a 22/00 De Madrid es cotitzen a 809/00 lliures, 21/35; Interior, 74/70; Exterior, 82/00; Amortitzable, 5 per 100, 94/70; Amortitzable 4 per 100, 00/00.

De París, dia 10, sabem: Exterior, 4 0/0, 102/00 Nords, 0/00; Alcants, 0/00; Andalusos, 0/00; Filipins, 00/00.

Borsí del matí: Nords, 69/00 paper; Alcants, 69/80 i tancat 69/00; Andalusos, 00/00, paper; Andalusos, 00/00; Orenses, 14/50 i tancat a 14/50; Colónials, 00/00.

Borsí de la tarda: Nords, 68/60 i tancat a 69/00; Alcants, 69/60 i tancat 69/55; Andalusos, 70/45 i tancat 00/00; Colónials, 00/00 i tancat a 00/00; Orenses, 14/75 i tancat a 14/65.

### Canvis facilitats per la casa FABREGAS I REGASANS.-Rambla d'Estudis, 4.

Premi de l'or.-(Preus de compra)

|                        |        |
|------------------------|--------|
| Or Alfons.             | 100/25 |
| Or unces.              | 100/75 |
| Or Isabel.             | 100/20 |
| Or quarts d'unces.     | 100/00 |
| 1/8 d'unces.           | 100/00 |
| Or petit.              | 100/10 |
| Or dollars.            | 50/200 |
| Or lliures esterlines. | 24/38  |
| Francs or.             | 100/00 |
| Francs billetes.       | 80/55  |

### Informació de Catalunya

CASTELLAR DEL VALLES.-En Guimerà visita la població.

Aquesta festa passada de la Pasqua Florida, visita nostre gran dramaturg don Angel Guimerà la riallera població Castellar del Vallès.

Ja feia dies que els seus amics insistien per a que l'illustre escriptor es decidís passar una diada entre ells, i sovint tenia d'aplastar-se aquesta excusació per no poder donar un lloc a l'anyar-se dels èxits del Jesús que torna.

La important Associació Ateneu Castellarenc, organitzat en son honor la representació de «Mar i Cel» a càrrec de l'Esbart Teatral que patrocina aquella entitat i que tan intel·ligentment dirigeixen els joves actors senyors Girbau i Sellent.

Es pot dir que al local s'hi congregà tota la població.

Poques vegades s'havia vist l'Ateneu omplert d'una gent tan distingida. L'obra, representada excel·lentment, mereixé les més generals aprovacions i aplausos dels veïns. Tots ells aclamà al gran Guimerà. Val a dir, amb tot, que la tasca que portaren a cap els aficionats d'aquesta població poques vegades l'han vista igualada per artistes de fama i carrell. Intel·ligència, voluntat, domini de les taules, la perfecció més exquisida en tots els detalls es pogué comprovar. Sobretot amb els senyors Sellent - aquest amb el «Said» estigué notabilíssim per tots conceptes - Romen, Garriga, Girbau (A.), Benasco, Valls, Molins, etc. La primera actriu senyora Josepina Roca s'encarregà del paper de «Blanca»; i igualment estigué afortunada.

La Junta directiva de l'Ateneu, acompanyada en Guimerà a visitar lo més important de la població, no obstant i tenir la excursió un caràcter purament familiar i no volguer que s'organitzés cap acte aparatós ni oficial. Els senyors Casanova, Pasquet i altres individus de la Directiva estiguéren amablement obsequiosos amb don Angel, qui se mostrava satisfet de tantes atencions. En el propi lo-

cal s'improvitzà a la tarda del divendres un exquísit concert a càrrec del jove artista senyor Serra interpretant al piano diverses composicions catalanes.

Els joves escriptors Joan Arús i J. Vives i Borrell - fills d'aquesta població - vingueren igualment acompanyant al gran dramaturg. Cooperaren a que la seva estada entre nosaltres li sigui agradable.

Mes tard, acabada la «Festa de la Llar» que tingué lloc a Sant Feliu de Codines, vingueren amb auto i per a saludar a don Angel, el tinent d'alcalde senyor Puig i Alfonso, el que de la Guardia Urbana senyor Ribé, l'escriptor Felch i Torres (M.) i altres acompanyants quins noms sentim no reor ar. En Guimerà agrahí contentíssim la sorpresa d'aquesta visita.

En Guimerà prometé una altra excursió a Castellar del Vallès i per a allavors serà inevitable que la població li prepari una festa grossa, un homenatge digne, esplèndid i que sigui de veritable record per a tots.

### Informació telegràfica

#### ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit)

#### Consell de ministres.-A l'entrada

Madrid, 11.-A les sis menys quart comença el Consell de ministres a la Presidència.

El primer en arribar fou el senyor Alvarado, qui ens digué que res portava al Consell i que ens digué que res portava al Consell i que ens digué que res portava al Consell.

El comte de Romanones ens va dir: Res no internacional.

Se li preguntà si el Consell seria llarg i va dir: Aparent a les vuit i mitja o a les nou, perquè anem a despatxar moltes expedients.

El general Lluque manifestà que aquestes nit conferenciarà novament amb el general Gómez Jordana, qui dintre de dos o tres dies marxarà per a retornar a Tetuán.

Varem preguntar si portava res al Consell i va contestar: No porto res, ni papers.

Arribà el senyor Alba i ens va dir: Ving de vuit no porto ni cartera.

Un periodista: Així el Consell serà breu, perquè dona la casualitat de que cap de vostès porta res.

El senyor Alba: La solució, a la sortida.

El senyor Ruiz Jiménez també va dir que no portava res, ni expedients.

Un periodista: Tots diuen lo mateix, i el comte de Romanones ha manifestat que el Consell seria llarg, perquè hi havia moltes expedients.

El senyor Ruiz Jiménez: Res, senyors, no hi ha res.

El general Miranda manifestà: Ving amb les mans buides.

Un periodista: Puix aquest es un Consell «mans buides. De què van vostès puix a tractar?

El general Miranda: No ho sé. Què en diuen vostès de la crisi d'aquesta crisi que han inventat vostès?

Un periodista: Ara veurem si hi ha algun ministre que's dongui gust d'indignar.

El senyor Gasset també va dir que no portava res al Consell i que donaria compte de assumptes relacionats amb els problemes de llevant, dels transports de la taronja, dels vagons, etc.

Repetí lo que ha manifestat altres vegades respecte al problema de llevant.

Li preguntà un periodista de què anava a ocupar-se el Consell i contestà que no ho sabia.

Altres periodistes: El president ha dit que's resoldràn molts expedients i cap de vostès els porta.

El senyor Gasset: No crec que aquest Consell sigui d'expedients; en tot cas d'expedient gran, dels que no es veuen.

El periodista: Vamós, si, de l'expedient patiti.

Don Amali Gimeno al saber que circulaven rumors de que el govern ha rebut una nota del govern alemany i altra del govern anglès, manifestà a l'entrar al Consell que així era una completa falsedat: pnx no hi ha tals notes.

A les sis de la tarda ha quedat reunit el Consell.

#### A la sortida

Madrid, 11.-A les nou de la nit terminà el Consell de ministres reunit aquesta tarda a la Presidència.

Al sortir el comte de Romanones es dirigí al grup de periodistes, mostrant un paper i digué: Aquí tinc la crisi.

Un periodista: Doncs té vostè la cara molt alegre.

El comte de Romanones va seguir dient: El Consell ha estat molt interessant.

Hem tractat d'assumptes de palpatant actualitat, principalment dels que tenen relació amb la situació creada pels últims aconteixements en l'ordre de l'intervenció de Cuba i dels Estats Units en la guerra.

El ministre d'Estat ha fet una lluminosa exposició del problema, amb antecedents i detalls.

Els ministres de Foment i d'Hisenda aportaren a la qüestió dades estadístiques per a poder formar jut prop de les exportacions, importacions i comparació amb els ingressos i sortides d'any anterior.

No hi ha hagut debat, sino escarmentament i exposició de jut i no hem pogut acabar perquè tenim pendents de resoldre lo que's refereix a la Junta de Subsidencions.

Demà, per la tarda, tornarem a reunir-nos. El ministre d'Hisenda portarà un decret sobre l'adaptació del Pressupost, que ha sigut necessari en alguns ministeris.

No hem volgut continuar més temps reunint per no fer palpatar alguns cors i evitar que algú s'hagués mort, pensant que ocorrien coses greus i no he volgut fer passar mala ratola.

Res més ens ha dit el comte de Romanones. Els demés ministres s'han negat a dir una paraula als periodistes.

Priguitat el ministre d'Instrucció Pública prop de quant contestaria a l'acord del claustre universitari de Madrid, referent a la suspensió dels exàmens de revàlida, va dir: No ho farà fins que coneixi el criteri de tots els clausures.

Insistí en els periodistes en que el senyor Burells alguna ampliació de la referència que el Consell donà el que del Govern, però el ministre es negà rotundament i afegí: Per a definir no hi ha més avui que'l president del Consell.

Sabem que en el Consell tots els ministres se posaren enterament a la disposició del comte de Romanones, i per a qualsevol moment que consideri oportú plantejar una qüestió política.

No hi haurà, pel tant, crisi ara.

Demà, després del Consell de ministres que presidirà el rei hi haurà altre, que serà continuació del d'avui.

El Govern necessita deliberar molt atentament aprop dels greus problemes que estan plantejats, els quals reclamen una cuidadosa acció del Govern.

En aquests moments difícils, cap ministre està capacitat per a plantejar dificultats.

#### Parla el ministre d'Hisenda

Madrid, 11.-El senyor Alba ha dit aquest migdia a la redacció de «El Socialista» un article de En Garcer Cortés, titulat: «Engando al país. La exportació».

Es suposa en aquest article que s'enganya al país, fundant-se en que resulta de les estadístiques publicades en la «Gaceta» durant el mes de gener, que s'han exportat articles inclosos en la llista d'aquells quina exportació està prohibida i que han sigut citades ja alguns dies per aquest mitjà.

La afirmació ha fet fortuna i fou recollida per algun periódic.

Es lamentable que el senyor Garcer Cortés que generalment es documenta bé i qui gestió en la Junta Central de Subsidencions es distingí per sa serietat, no s'hagi enterat bastant en la ocasió present.

A més degué pensar en lo extraordinari que era que havent-se prohibit les exportacions de canaris, els canaris s'exportessin.

Si s'hagués llegit l'últim paràgraf d'aquesta llista s'hauria vist que les prohibicions no rebase en Canaries, Balcanes, Nord d'Àfrica i Fernando Pó i totes les exportacions consignades en les estadístiques oficials han donat en aquest punt, amb la excepció de la exportació a altres parts de algunes petites parcel·les, exportació autoritzada amb el vot en pro dels socialistes.

Per lo demés, el Govern podrà equivocar-se, enganyar mai.

Basta afegir, per a fer notar el ridícul de aquestes dades, que se cita la exportació de 428 caps de bestiar, menys que les que consumen diàriament a Madrid.

La major part de les exportacions realitzades van a Canaries, lo que s'explica tenint en compte que Canaries té d'ancoratge a l'Atlàntic terra l'arribant el 85 per cent dels seus productes i és necessari suplir aquesta falta si no es vol que mori de fam aquesta província.

No's pot tornar a pensar que aquestes productes siguin dels d'allí reexportats, per les traves que per això suposen les gúeles i els «vendis».

Més conforme amb la veritat és un article del mateix periódic titulat: «Crisis e confusión», en el que s'afirma que la situació no's resoldrà amb l'absoluta prohibició de les exportacions i de les importacions.

Evidentment l'actual crisi abarca altres extrems, com el problema del treball.

#### «La Epoca»

Madrid, 11.-«Titula aquest periódic son article de fondo «Hay que terminar».

Diu que son els ministres els que donaren material als periodistes per a escriure tot lo que s'ha escrit aprop de crisis.

Dario Pérez afirmà ahir en «El Herald» -afegint «La Epoca»- que son informacions eren nausques de paraules que va sentir al comte de Romanones.

«Que's pretén amb tot això?»

El comte de Romanones es molt impressionable i junt a ell els qui el senten han de fer perpetu alarde de discreció.

El comte de Romanones s'ha trobat ara davant a una gran vaga. En dugues setmanes han desfilat davant dels seus molts grans assumptes exteriors i s'ha vist amenaçat de substitució en la qüestura del partit liberal.

Per això parli i pensés coses que no devia pensar i devia callar. La situació així no pot continuar.

Si el Gaceta ha de seguir governant deu quedar embossat amb tots catòrics que evitin que es segueixi parlant lo que ara es parla.

Si el comte de Romanones no ven clar el camí i lo l'esperit serà i ferm per a l'actuació resolta que les circumstancies exigeixen, que es vagi a la crisi d'una vegada, però serà un crim de lesa patria plantejar-la en el terreny dels problemes internacionals.

La informació del «Herald» i certa campanya de «El Imparcial», periódic d'un ministre, indiquen aquest propòsit.

Fem aquesta advertència a categorica: No es pot portar, al poder moderador al resoldre una qüestió de confiança la determinació de l'Institut Internacional d'Espanya.

#### En Maura al Palau

Madrid, 11.-A dos quarts de dotze ha anat al Palau don Antoni Maura, essent rebut pel rei.

Les periodistes esperaven amb la natural impaciència la sortida, i quan el senyor Maura ha abandonat el Palau, prop de la una de la tarda, l'han interrogat sobre els motius de haver estat a la real cas.

El senyor Maura s'ha limitat a contestar que res de particular no tenia la seva presència al Palau, afegint que havia estat fora de Madrid una temporada.

Quan es disposava a agafar el cotxe que l'esperava, un reporter li ha dit:

«Sembla que està molt moguda la qüestió internacional».

L'expresident del Consell ha contestat, acomodant-se dels periodistes:

«Tot hom el veu aquest moviment».

#### En Dato a Barcelona

Madrid, 11.-El senyor Dato pensa marxar a Barcelona la pròxima setmana, si altres atencions polítiques no reclamen sa presència a Madrid.

## La Guerra

#### L'actitut de Guatemala

Washington, 11.-La notícia de que'l president Guzmán, a proclamar l'estat de guerra a Guatemala permet creure que la República

de Guatemala interviurà en la guerra contra Alemanya.

S'han adoptat les oportunes mesures de caràcter militar per a sofocar qualsevol complot a les fronteres de Mèxic i el Salvador.

La ruptura del Brasil amb Alemanya

Rio Janeiro, 11.-El consell de ministres ha acordat la ruptura amb Alemanya.

Comunicats oficials

París, 11.-Continúa l'activitat d'artilleria a la regió del Som.

Tropes de patrulles en diferents indrets del front ens ha valgut alguns pressoners.

Al S. de l'Océ una temptativa alemanya ha fracassat.

Cap a Maisons-de-Champagne lluita amb grans dades de m.

Al bos de Le Pretre lluita d'artilleria bastant violenta.

Al N. de Arracourt els francesos han fet alguns pressoners.

A la regió de Han-de-Sapt els francesos en una incursió a les línies alemanyes han indigit perduts.

Comunicat britànic.

Les operacions es desenrotllen favorablement.

Aquest matí els turons de Montchy-le-Preux han estat presos per nostres tropes.

El restant del front de batalla l'aveng continúa.

#### Baptisme de foc

París, 11.-Dien de Lisboa que'l ministre de la Guerra de Portugal ha comunicat a la premsa que ha rebut un telegrama del general en què el cos expedicionari portuguès a França participànt-li que les tropes portugueses han entrat en combat al costat de les britàniques, comportant-se admirablement.

#### Explosió

París, 11.-«Le Journal», en un despatx de Nova York, diu que una formidable explosió ha destruït la fàbrica de municions d'Edipitone, prop de la Filadelfia.

#### L'emprèstid dels Estats Units

Washington, 11.-La subscripció de l'emprèstid de 5.000 milions de dollars està des d'ara assegurada.

#### Emprèstid rus

París, 11.-Comunicat de Petrograd que el ministre d'Hisenda rus ha sol·licitat a la Duma un projecte d'emprèstid que s'anomenarà «Emprèstid de la victòria».

S'emetràn obligacions al 5 per cent. La subscripció durarà dos mesos.

L'emprèstid es amortitzable en 48 anys.

#### Flota suïça

París, 11.-Segons notícies de Ginebra, Suïça es proposa crear una flota comercial, a quin efecte s'ha format ja una societat anònima.

## Ferrocarrils

COMPANIA DELS FERROCARRILS DE M. S. A.-Kilòmetres en explotació: Xarxa antiga 2.945. Xarxa catalana 719. Tota la Xarxa 3.664.

Ingressos dels dies 1 al 10 de Mars

|                | 1917                | 1916         |
|----------------|---------------------|--------------|
| PTES. CTS.     | PTES. CTS.          | PTES. CTS.   |
| Xarxa ant.     | 2.712.095.07        | 2.440.253.97 |
| Xarxa cat.     | 1.191.453.63        | 1.000.186.01 |
| Totals:        | 3.903.550.70        | 3.440.439.98 |
| DIFFERENCIA:   |                     |              |
| Xarxa antiga   | 271.841.10 pessetes |              |
| Xarxa catalana | 191.269.62 »        |              |
| Total          | 463.110.72 pessetes |              |

Ingressos des del 1 Genèr al 10 Mars

|                | 1917                  | 1916          |
|----------------|-----------------------|---------------|
| PTES. CTS.     | PTES. CTS.            | PTES. CTS.    |
| Xarxa ant.     | 19.781.692.11         | 19.522.515.15 |
| Xarxa cat.     | 7.837.038.90          | 6.913.852.09  |
| Totals:        | 27.618.931.01         | 26.436.367.24 |
| DIFFERENCIA:   |                       |               |
| Xarxa antiga   | 464.514.06 pessetes   |               |
| Xarxa catalana | 597.986.67 »          |               |
| Total          | 1.062.500.73 pessetes |               |

Barcelona 29 de març de 1917.

El Secretari del Comitè Josep Plana

## Arxius, Musens i Biblioteques

#### ARXIU:

Episcopal: Palau Episcopal.

Municipal.-Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Comptes de Barcelona.

De Protocols: Notariat, 4.



